

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : ชุมชนคุณธรรมต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ จังหวัดตรัง
The process of community participation in driving the moral community by adopting the Sufficiency Economy Philosophy Case Study : The Model Virtue Community at Kanchana Borirak Temple, Trang Province

ราชนรต ปญญาบุญ¹และ นายธวัชชัย ณ พัทลุง²

¹อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต rachroat.p@pkru.ac.th

²นักศึกษาด้านสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต Thawatchai.n@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชนคุณธรรมและศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรม โดยการสัมภาษณ์กับ 1) กลุ่มผู้นำศาสนา 2) กลุ่มผู้นำชุมชน 3) กลุ่มตัวแทนคณะกรรมการชุมชนคุณธรรมฯ 4) กลุ่มตัวแทนนักวิชาการ และ 5) กลุ่มสมาชิกชุมชนคุณธรรมฯ รวมจำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนคุณธรรมต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ เกิดจากการกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในชุมชนของทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตรังและองค์กรท้องถิ่น มีกระบวนการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมต่างๆในชุมชน ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้การเป็นชุมชนคุณธรรมต้นแบบของจังหวัดตรัง ในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรม ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1.ประชาชนมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจ 2. ร่วมวางแผนและดำเนินการ 3. ร่วมประเมินผล และ 4.มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากผลลัพธ์ของการดำเนินการชุมชนได้ทำการขยายผลกิจกรรมใน 3 มิติ ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมที่งดงาม และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนอื่น คำสำคัญ : ชุมชนคุณธรรม¹, กระบวนการมีส่วนร่วม², วัดกาญจนบุรีรักษ์³

Abstract

This research The objectives were to study the history of the moral community and to study the process of community participation in driving the moral community project. by interview with 1) a group of religious leaders 2) a group of community leaders, 3) a representative group of the moral community committee, 4) a representative group of academics, and 5) a group of 15 moral community members. Community of Virtue Model at Kanchana Borirak Temple arising from the process of active participation in solving problems in the community of all sectors Under the support of the Trang Provincial Cultural Office and local organizations There is a process driven through various activities in the community. under the concept of sufficiency economy philosophy to become a model community of Trang Province As for the process of community participation in driving the moral community project, it consists of 4 processes: 1. People participate in decision-making. 2.Participate in planning and implementation 3.Participate in evaluation and 4.Participate in receiving benefits As a result of the action, the community has expanded its activities in 3 dimensions, including activities to promote religious principles. Philosophy of Sufficiency Economy beautiful way of culture and a source for exchanging knowledge Transfer knowledge to other communities

Keywords: Moral Community¹, Participation Process², Kanchana Borirak Temple³

1. บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขันตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในกระแสโลกาภิวัตน์ ทุกสังคมและวัฒนธรรมต่างปรับตัวให้อยู่รอด โดยการสร้างค่านิยมวิถีปฏิบัติในรูปแบบใหม่ ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมแบบเก่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งด้านบวกและด้านลบซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมายอาทิเช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ผู้คนพยายามดิ้นรนเพื่อการอยู่รอด ภายใต้ความเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้นสิ่งที่ตามมาคือปัญหาความขัดแย้งในระดับต่างๆ เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม พระศักดิ์ธวัช ส่วโร (2017 : 191)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวดังนั้น รัฐบาลไทยจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้โมเดลพัฒนาประเทศไทย 4.0 เพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยปัญญาสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เน้นการแก้ไขปัญหาปากท้องพร้อมกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผ่านระบบกลไกของภาคประชาชาติ เพื่อให้คนในชาติมีศักยภาพความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญาอ่อนรับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงามและคุณค่าความเป็นไทย มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นอนาคตชาติที่เข้มแข็ง

จึงได้ประกาศใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564) อันเป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมฉบับแรกของไทย มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเพื่อขับเคลื่อนให้คุณธรรมนำการพัฒนาโดยมีเป้าหมายพัฒนาชุมชน องค์กรใหม่มีคุณธรรมเพื่อก้าวสู่ “สังคมคุณธรรม” ภายใต้ปรัชญาเคารพเทิดทูนจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ได้นำนโยบายดังกล่าวมาดำเนินการผ่านโครงการและกิจกรรมต่างๆ อันมีวัตถุประสงค์คือการสร้างคนดี สังคมดี มีคุณธรรม พร้อมไปกับการพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยร่วมกับภาคประชารัฐทุกภาคส่วน ทุกกระทรวงทุกจังหวัดและพลังบวรในการพัฒนา “ชุมชนคุณธรรม” ให้เกิดขึ้นทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้ทัศนคติความรุนแรงต่างๆ ในชุมชนลดลง ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนเข้มแข็งอบอุ้ม สังคมอยู่ดีมีสุขจากการพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองเกิดเป็น “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร” สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (2559 : 4)

จังหวัดตรังเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดอันดามัน อดีตเคยเป็นเมืองท่าที่สำคัญทำการค้าขายกับนานาชาติ และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมไปสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเจริญรุ่งเรือง ผู้คนอาศัยอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนา มีเอกลักษณ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ถือเป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ของผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (2559 : 4) การเปลี่ยนแปลงจากกระแสการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อค่านิยม วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ก่อให้เกิดค่านิยมสมัยใหม่คือให้ความสำคัญกับคุณค่าทางวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ มุ่งพัฒนาด้านเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในจังหวัดตรัง ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบดังกล่าว จึงร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหภายใต้การขับเคลื่อนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตรังเป็นหน่วยงานราชการที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ส่งเสริมการอนุรักษ์พัฒนาศิลปและวัฒนธรรม เพื่อความสันติสุขของชุมชน ภายใต้ภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ผ่านโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการมอบหมายของรัฐบาล และได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการผ่านการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การส่งเสริมชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชนและองค์กรท้องถิ่น พร้อมดำเนินการสร้างความร่วมมือกับภาคคณะสงฆ์ และภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการร่วมสร้างและขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมในจังหวัด

เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมให้วัด ศาสนสถาน สร้าง “คนดีสังคมดี” โดยสำนักวัฒนธรรมจังหวัดตรัง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 10 อำเภอ มีวัดและชุมชน เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 15 แห่ง ซึ่งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อคัดเลือกเป็นชุมชนต้นแบบในระดับจังหวัดและระดับประเทศ จากการประเมินผลการดำเนินงานพบว่า ชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์ หมู่ที่ 2 บ้านโคกแค ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนต้นแบบในระดับจังหวัด

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการประวัติความเป็นมาของชุมชน และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ จังหวัดตรัง สู่การถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมฯ วัดกาญจนบุรีรักษ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนอื่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการประวัติความเป็นมาของชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: ชุมชนคุณธรรมต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ จังหวัดตรัง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี ตลอดจนรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 แนวคิดชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวรเป็นชุมชนที่มีลักษณะของการอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 มีเป้าหมายคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม และ ด้านความมั่นคงอันเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชนในปัจจุบันและอนาคตทำให้คนในชุมชนมีความสุข สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (2559 : 5) นำไปสู่การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2564) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และจิตสำนึก ที่ดีให้แก่ประชาชน มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ การเกิดชุมชนคุณธรรมในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

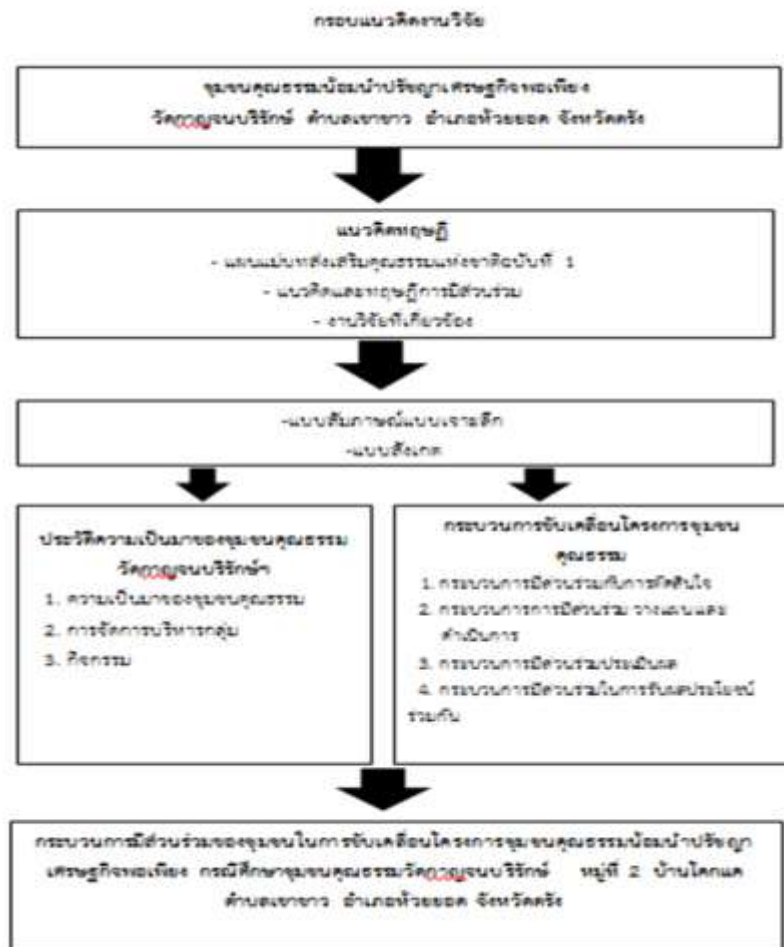
ชุมชนคุณธรรม คือ ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาให้สมดุล ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ มีคนที่มีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีคุณธรรมเป็นฐานแห่งการพัฒนา การดำเนินงานชุมชนคุณธรรมต้องเชื่อมโยงระหว่างสถาบันหลัก ของชาติสถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ในขณะ เดียวกันต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนมีวัฒนธรรมความเป็นไทย ที่เข้มแข็ง มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และมีศาสตร์ พระราชา เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2564 : 4) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2564) ชุมชนคุณธรรมจำแนกเป็น 3 ระดับประกอบด้วย ระดับที่ 1 ชุมชนส่งเสริม คุณธรรม คือ ชุมชนที่แสดง เจตนาธรรมและดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรม ซึ่งผลการดำเนินงานมีพัฒนาการเกิดขึ้นเพียง บางส่วน ระดับที่ 2 ชุมชนคุณธรรมคือ ชุมชน ส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรมที่ได้มาตรฐาน และระดับที่ 3 ชุมชนคุณธรรม ต้นแบบ คือ ชุมชนคุณธรรมที่ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจนประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของคนในชุมชนเชิงบวกเป็นที่ประจักษ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2017 : 191)

3.1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สุนทร กองทรัพย์ (2548) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการในรูปกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งด้วยความสมัครใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้อ้างอิงเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคล ต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนต้องเป็นคนตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยตนเองและรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น สุธี วรประดิษฐ์ (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงวิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชนมีความแตกต่างกันในลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น ขั้นตอนคือ 1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน 2. การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต 3. การกำหนดกิจกรรม 4. การดำเนินกิจกรรม และ 5. การประเมินผลกิจกรรม องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมคือ 1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) 2 การรับฟังความคิดเห็น (Consult) 3 การเกี่ยวข้อง (Involve) 4 ความร่วมมือ (Collaboration) 5 การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower)

กรอบแนวคิด

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการวิจัยเป็นระยะเวลา 8 เดือน จากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เพื่อให้ได้ความรู้และความเข้าใจเชิงลึกในปรากฏการณ์จริง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 15รูป/คน คือ 1)กลุ่มผู้เฝ้าศาสนา ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดกาญจนบุรีรักษ์ ประธานกรรมการวัด และกรรมการวัด 2)กลุ่มผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน และภูมิปัญญาชาวบ้าน 3) กลุ่มตัวแทนคณะกรรมการชุมชนคุณธรรมฯ ประกอบด้วย คณะกรรมการชุมชนคุณธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน 4) กลุ่มตัวแทนนักวิชาการ ประกอบด้วย นักวิชาการชำนาญการรับผิดชอบดูแลภาระงานโครงการชุมชนคุณธรรมจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและกรมศาสนาจังหวัดตรัง และ5) กลุ่มสมาชิกชุมชนคุณธรรมฯ โดยใช้สถานที่ทำการศึกษาคือ ชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์ หมู่ที่ 2 บ้านโคกแค ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล มีเครื่องมือ ดังนี้

1. การสำรวจ ผู้วิจัยมีการสำรวจพื้นที่และสภาพทั่วไปของชุมชนคุณธรรมต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ จังหวัดตรังเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประเด็นปัญหาที่สนใจที่จะศึกษา และผู้วิจัยสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการประชุมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและคำตอบตามวัตถุประสงค์งานวิจัย คือ ประวัติความเป็นมาของชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของจังหวัดตรัง และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับชุมชนคุณธรรมต้นแบบประวัติความเป็นมา และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาศัยข้อมูลหลัก 2 ประเภท โดยการสำรวจ การสนทนา การสังเกต และวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร ดังนี้

1 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก การศึกษาภาคสนาม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสังเกต ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดประเด็นในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนคุณธรรม การได้รับยกย่องให้เป็นคุณธรรมต้นแบบ

2.ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยทำการการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ทางราชการและทั่วไป ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์ โดยใช้กรอบแนวคิดจากการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ความแม่นยำและจัดเนื้อหาตามหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างต่อเนื่องจากข้อมูลที่รวบรวม โดยเชื่อมโยงประเด็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนคุณธรรมต้นแบบตามประเด็นที่ศึกษา

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ ตั้งอยู่ ณ ชุมชนบ้านโคกแคหมู่ที่ 2 ตำบลเขาขาว ในอดีตเคยเป็นที่ตั้งของอำเภอเขาขาว สาเหตุที่เรียกว่าเขาขาว เนื่องจากมีภูเขาหินปูนขนาดย่อมตั้งอยู่ในพื้นที่ เมื่อมีหมอกลงจัดก็มองเห็นภูเขาเป็นสีขาว

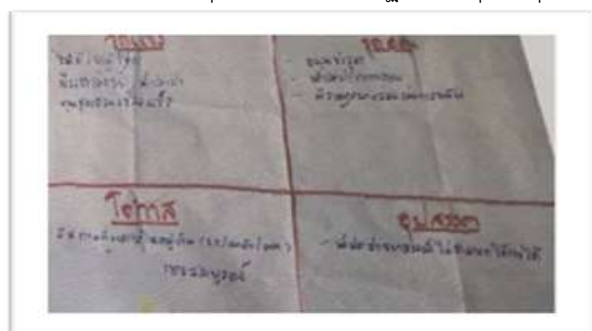
ชาวบ้านเรียกสถานที่ตั้งอำเภอนี้ว่า “เขาขาว” ต่อมาเมื่ออำเภอได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่ปัจจุบันอำเภอเขาขาวก็ลดฐานะเป็นตำบลเขาขาว มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,992 คน ประกอบด้วย ครัวเรือนทั้งหมด 395 ครัวเรือน

ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบวัดกาญจนบุรีริกษ์เกิดจากความต้องการของชุมชนในการหาแนวทางแก้ไขปัญหารายได้ของครัวเรือนไม่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม ในชุมชน โดยมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตรังเป็นผู้สนับสนุน ให้ชุมชนจัดตั้งโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ และมีการคัดเลือกคณะกรรมการโครงการจากตัวแทนของกลุ่มต่างๆในชุมชน โดยมีนายสุพล แสงเงิน (ผู้ใหญ่บ้านโคกแค หมู่ 2) ดำรงตำแหน่ง ประธานชุมชนคุณธรรมฯ พระครูกาญจนบุรีริกษ์ (วัดกาญจนบุรีริกษ์ (บ้านโคกแค)) ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาโครงการฯ และคณะกรรมการรวมทั้งสมาชิกโครงการคือ ประชาชนในชุมชน

การดำเนินงานการขับเคลื่อนโครงการมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆในชุมชน ซึ่งชุมชนได้ทำการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน คือ "ประชาชน รู้สามัคคี มีการพัฒนา อาชีพก้าวหน้า ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"แนวทางการพัฒนานำสู่ความสำเร็จ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้าน สิ่งแวดล้อม สาธารณะประโยชน์ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพหลักเกษตรกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณภาพสนับสนุนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมและส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต โดยจัดกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการฯให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันวางไว้ และจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรม ร่วมกันจัดตั้งศูนย์เรียนรู้วิถีพอเพียงชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีริกษ์ (บ้านโคกแค) จัดตั้งกลุ่มจิตอาสาทำความสะอาดบริเวณสาธารณะของหมู่บ้าน จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนคุณธรรมฯวัดกาญจนบุรีริกษ์ จัดทำบัญชีครัวเรือน จัดโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะในครัวเรือน จัดกิจกรรมส่งเสริมหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการติดตามประเมินผลสำเร็จ ทบทวน ปรับปรุงแผนส่งเสริมคุณธรรมของชุมชนให้มีคุณภาพและบรรลุผล รวมทั้งมีการประกาศยกย่องเชิดชูบุคคลผู้ทำความดีหรือบุคคลผู้มีคุณธรรมในชุมชนหรือบุคคลอื่นที่ทำความดีให้กับชุมชน

ภาพประกอบที่ 1 ภาพการประชุมจัดทำแผนการปฏิบัติงานชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีริกษ์

ภาพประกอบที่ 2 ภาพผลการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนคุณธรรมฯ วัดกาญจนปริวรรค์

ภาพประกอบที่ 3 เวทีประชาคมก่อตั้งชุมชนคุณธรรมฯ วัดกาญจนปริวรรค์ (บ้านโคกแค)
(แหล่งที่มาจากบันทึกการประชุมชุมชนคุณธรรมฯ วัดกาญจนปริวรรค์ (บ้านโคกแค) ครั้งที่ 1 วันที่ 19
มีนาคม พ.ศ. 2562)

ประกาศเจตนารมณ์ของชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนปริวรรค์

พวกเราสมาชิกชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนปริวรรค์ ตำบลเขาขาว อำเภอทิวะฮอด จังหวัดสงขลา
มีเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะส่งเสริมและพัฒนาชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนปริวรรค์ ให้เป็นชุมชนคุณธรรม โดยมี
“คุณธรรมเป็นทาง” ดังนี้

ปัญหาที่อยากทำ

๑. ขยะในชุมชน
๒. สุขภาพของคนในชุมชน
๓. รายได้ของครัวเรือนในชุมชน

ความดีที่อยากทำ

๑. เลี้ยงดูคนชราในบ้าน วัด ศาลา พระมหาเถรสังฆิณี
๒. สืบสานงานประเพณีวัฒนธรรม
๓. สร้างความสามัคคีในชุมชน
๔. สร้างอาชีพเสริมให้ชาวบ้านในชุมชน

ทั้งนี้ เราทุกคนจะถือปฏิบัติ เป็นกติกาสังขาร่วมกัน เพื่อให้คุณธรรมนำการพัฒนา เกิดสังคม
คุณธรรมที่ “มีนทง มีนทัง มีนอิน” ทุกคนในชุมชนมีคุณธรรม มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ มีความสามัคคีกัน มีค่านิยมหลักธรรมทางศาสนา มีธรรมาภิบาลที่ถูกต้องของเศรษฐกิจพอเพียง
และให้วิถีวัฒนธรรมไทยไปใช้ในการดำรงชีวิต ปัญหาหมดไปจึงดีงามเกิดขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดี ต่อไป

ชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนปริวรรค์
๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

ภาพประกอบที่ 4 การประกาศเจตนารมณ์ของชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนปริวรรค์

ภาพประกอบที่ 5 ภาพศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์

ภาพประกอบที่ 6 ภาพการกลุ่มผู้สูงชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์ในชุดการแสดงลำกลองยาว

4.2 ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วัดกาญจนบุรีรักษ์ ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมฯ ประกอบด้วย 1. ผู้นำและประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยการจัดเวทีประชาคม พร้อมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาชุมชนคุณธรรมฯ ประกาศเจตนารมณ์หรือข้อตกลงของชุมชนร่วมกัน 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและ ดำเนินการโครงการจากคณะกรรมการชุมชนคุณธรรมฯวัดกาญจนบุรีรักษ์ ประชาชนร่วมกันจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมของชุมชนวัดกาญจนบุรีรักษ์ 3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการชุมชนคุณธรรม อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงแผนส่งเสริมคุณธรรมให้มีคุณภาพและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งชุมชนมีข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน มีระเบียบข้อบังคับข้อปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร คราวเรือนในหมู่บ้านปฏิบัติตามข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและ 4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากผลลัพธ์ของการดำเนินการชุมชนได้ทำการขยายผลกิจกรรมใน 3 มิติ ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดให้กับชุมชนอื่น ๆ พร้อมทั้งมอบรางวัลให้เป็นขวัญและกำลังใจให้กับสมาชิก

4.2 สรุปและอภิปรายผล

4.2.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย 1) ชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบวัดกาญจนบุรีรักษ์ จังหวัดตรัง เกิดจากความต้องของชุมชนในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา และร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและร่วมกันจัดตั้งแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงขึ้น และได้มีการใช้พื้นที่ของวัดเป็นที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้หลังจากนั้นได้มีการนำชุมชนเข้าประกวดและได้รับรางวัลชุมชนคุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). ศึกษาเรื่องการ

บริหารงานแบบบูรณาการในรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

2) ชุมชนได้มีการจัดการเรียนรู้ในด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้แก่คนที่มีความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ในศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน เพื่อนำความรู้ที่ได้กลับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของปรียานุช พิบูลสรารูจ (2556 : 10) ศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา ได้กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวัง โดยปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน เพียรพยายาม แบ่งปัน มีสติปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง แบ่งปัน เอื้ออาทร รับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3) ชุมชนคุณธรรมได้ดำเนินการขับเคลื่อนผ่านการจัดกิจกรรมภายในชุมชน ประกอบด้วย การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้แก่บุคคลที่ต้องการจะศึกษาเพื่อนำความรู้ไปต่อยอดในด้านอาชีพและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของประเสริฐสุนทร (2543) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตรวจนครบาลได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการที่บุคคล กลุ่ม หรือชุมชนมีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง แล้วมีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการ โดยสมัครใจร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเองจนมาสู่การตัดสินใจกระทำร่วมกันเพื่อให้บรรลุถึงความประสงค์นั้น ๆ โดยร่วมกันในการระดมความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติการติดตามและประเมินผล รวมถึงลดถึงการเสียสละเวลา แรงงาน และทุนทรัพย์ต่าง ๆ

4) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้วยพลังบวร โดยความร่วมมือกันพัฒนาของทุกภาคส่วนในชุมชนทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน โดยความร่วมมือของคนในชุมชนเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนให้กิจกรรมของชุมชนสามารถดำเนินต่อไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของชุมชนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนคร สำเภาทิพย์ (2542) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอณาแห้ว จังหวัดเลย ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทหลักในการเริ่มคิด เริ่มวางแผนปฏิบัติการ และมีอำนาจตัดสินใจที่จะดำเนินการในกิจกรรมของเขาเองในชุมชนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการจัดการและควบคุมการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งตัวเองมีความสามารถในการช่วยตัวเอง สามารถที่จะกำหนดชะตาชีวิตได้ด้วยตนเองในท้ายที่สุด

4.2.2 สรุปผลการศึกษาวิจัย ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์ (บ้านโคกแค)

การให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน การคิดและการตัดสินใจในการจัดตั้งโครงการชุมชนคุณธรรมอย่างเท่าเทียมกันของคนในชุมชน โดยใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจของคนในชุมชนเพื่อนำไปสู่การวางแผน และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของประชัย ศรีจามร (2549) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปลูกป่าภาครัฐ กรณีศึกษาตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนว

ทางการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการส่งเสริมชักนำ การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มในการคิด ร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาร่วมแก้ไขและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริการ ตลอดจนอำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรมแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองให้เกิดขึ้นเกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถของตนเองเพื่อเพิ่มและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตในสังคมอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง

5. ข้อเสนอแนะ

1. ชุมชน ที่มีความสนใจ สามารถนำองค์ความรู้นี้ไปต่อยอดเพื่อเป็นแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้วยการขับเคลื่อนด้วยพลังบวรในการดำเนินงานเพื่อพัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนหรือองค์กร และเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในด้านอื่นๆของชุมชน ขับเคลื่อนสู่ชุมชนคุณธรรมต่อไป
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร โดยมุ่งเน้นไปที่แต่ละหน่วยงานในชุมชน ได้แก่ การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร ของสถาบันการศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, หน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ ผู้การเป็นองค์กรคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร ในบริบทที่แตกต่างกัน
- 3.ควรมีศึกษารูปแบบและวิธีการติดตามผล และประเมินผลด้านความก้าวหน้าและความสำเร็จของการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร ที่เหมาะสม

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ เจ้าอาวาส พระสงฆ์ และคณะกรรมการชุมชนคุณธรรมวัดกาญจนบุรีรักษ์ หมู่ที่ 2 บ้านโคกแค ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังที่ให้โอกาสแก่คณะผู้วิจัยในการให้ข้อมูลความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งขอขอบคุณ ชุมชนบ้านโคกแค ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน

คณะผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจและชุมชนในการนำความรู้ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบไปประยุกต์ใช้ หากมีข้อบกพร่องประการใด คณะผู้วิจัยขอน้อมรับและยินดีรับฟังคำแนะนำ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

7. บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม. (2564). คู่มือการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2564). กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา
- ประชัย ศรีจามร. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปลูกป่าภาครัฐ กรณีศึกษาตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเสริฐ สุนทร. (2543) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 . มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/กรุงเทพฯ. DOI : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2556). เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัย

เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

นคร สำเภาทิพย์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอหนาแห้ว จังหวัดเลย. สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์;

วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล. “รูปแบบการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในภาคประชาชน ชุมชน เอกชน และภาครัฐ”. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. ปีที่ 46 ฉบับที่ 2 (เมษายน- มิถุนายน 2552) : 22-32.
 ศักดิ์ธัช ส่วโร. (2560).การพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างสุขภาวะตามแนววิถีพุทธ โดยการบูรณาการสาธารณสุข ชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในภาคเหนือตอนบน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 9 ฉบับที่ 2

สุธี วรประดิษฐ์. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนงานสารสนเทศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด. ตราด: สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตราด.

สุนทร กองทรัพย์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหาร. ส่วนตำบล: กรณีศึกษา ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัย บูรพา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). การบริหารงานแบบบูรณาการในรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษ. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. (2559). ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร.[Online]. <https://www.nmpc.go.th/content-ebook/get-pdf?name=NdpJuDti5d5f70bfea3c7.pdf> [2564. กรกฎาคม 18]

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว. (2561). แผนยุทธศาสตร์พัฒนา.[Online]. <http://www.khaokoa.go.th/> [2564. กรกฎาคม 26]

ประวัติผู้วิจัย¹

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล	นายราชนธ ปัญญาบุญ
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์
วัน เดือน ปี เกิด	มิถุนายน 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ถนนเทพกษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
เบอร์โทรศัพท์	076-240220
เบอร์โทรสาร	076-240220
เบอร์โทรศัพท์มือถือ	093-581-3698

2. ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.ที่จบ	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	สถาบันที่จบ
พ.ศ. 2544	ศศบ.	การพัฒนาชุมชน	สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2548	M.A.	Buddhist Studies	University Of Delhi India
พ.ศ. 2555	Ph.D	Philosophy	Punjab University India

3. ประวัติการทำงาน

ช่วงปี พ.ศ.	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
2550 - ปัจจุบัน	พนักงานมหาวิทยาลัย (อาจารย์)	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

4. ผลงานด้านการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

ราชรถ ปัญญาบุญ และคณะ. (2563). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สื่อการเรียนการสอน “อั่งมอหลาว” เรือนคหบดีในจังหวัดภูเก็ต. ประชุมสัมมนาวิชาการ คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ในหัวข้อ “เชื่อมเมืองเก่า สู่อากาศ: การสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสู่เมืองเก่าวิถีใหม่และความยั่งยืน ณ ไอคอนสยาม กรุงเทพฯ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอนุรักษ์กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า. 31 สิงหาคม – 1 กันยายน 2563.

ราชรถ ปัญญาบุญ และคณะ. (2563). การรวบรวมองค์ความรู้ อั่งมอหลาว จังหวัดภูเก็ต.การประชุมวิชาการ สผ. ประจำปี พ.ศ. 2563 ภายใต้หัวข้อ “ชีวิตวิถีใหม่ เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.). 21 สิงหาคม 2563.

ราชรถ ปัญญาบุญ และคณะ. (2562). กิมซิ่น ปติมากรรมเทพเจ้าจีน ชุมชนเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. The 9th International Conference on Art and Culture Network (ICAC 2019): Dvaravati : Local Ways with Ways of Dharma Causing Wisdom to Creative Economy. เครือข่ายศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, จังหวัดนครปฐม. 11 - 13 กุมภาพันธ์ 2562.

Punyaboon, R. (2011). Sufficiency Economy: An innovative method of Buddhist development economics. Journal of Humanities and Social Sciences Surattani Rajabhat University, (July) 3, 33-51

ประวัติผู้วิจัย²

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล	นายรัชชัย ณ พัทลุง
ตำแหน่งปัจจุบัน	-115/8 หมู่ที่ 1 ตำบลบางรัก อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000
วัน เดือน ปี เกิด	10 กุมภาพันธ์ 2541
ที่อยู่ปัจจุบัน	115/8 หมู่ที่ 1 ตำบลบางรัก อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000
เบอร์โทรศัพท์	-
เบอร์โทรสาร	-
เบอร์โทรศัพท์มือถือ	083-404-9740

2. ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.ที่จบ	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	สถาบันที่จบ
2524	ประถมศึกษา	-	โรงเรียนวัดควนวิเศษ

2526	มัธยมศึกษาตอนต้น	-	โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง
2558	มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	โรงเรียนตรังคริสเตียนศึกษา

3. ประวัติการทำงาน

-

4. ผลงานด้านการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

-
